KRONIEKEN EN MEDEDELINGEN

1. Ondernemingsraad en veiligheidscomité : een nieuwe legislatuur (studiedag op 23 november 1990, Rijksuniversiteit te Gent).

De tweede studiedag georganiseerd door het Seminarie voor Sociaal Recht (R.U.G.) en zijn alumnivereniging ASSOCIARE op 23 november 1990 droeg de ruime titel *Ondernemingsraad en veiligheidscomité : een nieuwe legislatuur*. Met de sociale verkiezingen van 3 tot 16 juni 1991 in het vooruitzicht had men een tweeledig doel voor ogen. De organisatoren beoogden een technisch-juridische uiteenzetting te geven van de nieuwe reglementering op de sociale verkiezingen en van de samenstelling en de werking van de ondernemingsraad en het veiligheidscomité, zonder evenwel de praktische moeilijkheden van deze problematiek te veronachtzamen. Het rustieke kader van de achttiende eeuwse St.-Pietersabdij gaf de hele studiedag een stijlvol karakter en bood aan de talrijke aanwezige deelnemers een aangename omgeving om zich in de vrij technische materie van de sociale verkiezingen te verdiepen.

De voormiddagsessie stond onder het voorzitterschap van prof. W. van Eeckhoutte. Mr. Van Holle, eerste assistent van de personeelsdienst bij de N.V. Sidmar beet de spits af met een zeer nauwkeurige en tevens praktische uiteenzetting van de sociale verkiezingen zoals deze in juni 1991 bij Sidmar zullen verlopen. Het gebruik van 'slides' maakte de uiteenzetting zeer overzichtelijk. Ze werd gevolgd door een uitgebreide vragenronde door het geïnteresseerde publiek. De volgende spreker analyseerde enthousiast het nieuwe ontwerp van wet houdende bijzondere ontslagbescherming voor personeelsafgevaardigden en kandidaat-personeelsafgevaardigden in de ondernemingsraad en in het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen. Mr. Balthazar, advocaat en assistent bij het 'Seminarie voor sociaal recht' maakte de deelnemers ervan bewust dat dit ontwerp van wet niet helemaal waterdicht was. Binnenkort zal zelfs een boek worden uitgegeven waarin mr. Balthazar dieper ingaat op de problematiek, aangevuld met enkele modellen.

De namiddagsessie werd ingezet onder voorzitterschap van prof. B. Dubois. De bestuurder-directeur-generaal van de N.V. Boelwerf, mr. Verstuyft, verduidelijkte de praktische problemen die de sociale verkiezingen met zich meebrengen. Niet enkel mensen uit de bedrijfswereld kwamen aan het woord om hun visie op de sociale verkiezingen uit de doeken te doen, ook de vertegenwoordigers van de vakbonden droegen hun steentje bij om geen enkel aspect van deze problematiek over het hoofd te zien. Swat Clerinkx (A.C.V.), Lievin De Rudder (A.B.V.V.) en Patrick De Ruyck (A.C.L.V.B.) brachten hun ervaringen vanuit vakbondsvisie in verband met de werking van de ondernemingsraad en het veiligheidscomité naar voren.

André Deprêter (N.V. Laborelec) en Philippe Van den Brulle (N.V. Unerg), beiden leden van het N.C.K. vervolgden de uiteenzetting over de sociale verkiezingen vanuit het oogpunt van de kaderleden van de onderneming. De laatste spreker van die dag, mr. Luc Joos, verduidelijkte de geïnteresseerden het belang en de problemen van een bedrijfsrevisor in de ondernemingsraad.

De vragen en discussies die na deze uiteenzettingen volgden, gaven blijk van de vele problemen en onzekerheden die de nieuwe legislatuur voor de ondernemingsraad en het veiligheidscomité met zich meebrengt en van de grote interesse van de deelnemers aan deze studiedag. De organisatoren hebben gedurende de verschillende vragenrondes voldoende tijd uitgetrokken voor reflexie en evaluatie van de materie. Het gehele programma werd afgesloten met een receptie als bekroning van een toch wel geslaagde studiedag.

Voor geïnteresseerden is het nog steeds mogelijk de zeer uitgebreide documentatiemap van de studiedag te bestellen voor de prijs van 1000 BF voor de leden van ASSOCIARE en 1500 BF voor niet-leden. Voor meer informatie : Seminarie voor Sociaal Recht, Universiteitstraat 4, 9000 Gent. Geïnteresseerden kunnen ook lid worden van ASSOCIARE door overschrijving van 500 BF op het rekeningnummer 448-0075791-35 (Universiteitstraat 4, 9000 Gent) met de vermelding : lidgeld ASSOCIARE 1990-91.

I. WAUMANS

2. Recht en armoede : een problematische verhouding (studiedag op 30 november 1990, UFSIA).

Het Centrum voor Sociaal Beleid van UFSIA en de v.z.w. Tegenspraak organiseerden op 30 november 1990 een studiedag die de aansluiting van het recht op het maatschappelijk fenomeen armoede tot onderwerp had. Is er een wederzijdse betrokkenheid van de armen en het recht of moet men eerder van een toenemende kloof spreken ? Vinden de armen hun weg in de wereld van het recht of lopen ze er hopeloos in verloren ? Leidt dit tot uitsluiting en discriminatie ? Bestendigt het recht de bestaande machtsverhoudingen en ongelijkheid ? Kan het recht wel een adequaat middel zijn voor armoedebestrijding ? Is er een ander dan het bestaande recht denkbaar dat de armoede uit de wereld kan helpen ? Op deze vragen werd tijdens deze studiedag ingegaan door eminente sprekers en werkgroepen.

In de voormiddag kwamen de referaathouders aan de beurt om het thema toe te lichten. Fernand Tanghe, rechtstheoreticus, stak van wal met een zwaar filosofisch betoog dat aansloot bij de ideeën van Levinas. Centraal staat de gedachte van de aanvaarding van de andere, in dit geval de arme, zoals hij is en zichzelf opstelt. Er mag geen proces van overweldiging door deskundigen, ook geen eventueel ongewilde bijdrage tot de uitsluiting plaatsvinden. Tanghe ging daarbij diepgaand in op de gelijkheids- en gelijkschakelingsproblematiek. Kunnen onderzoekers echter vanuit hun eigen sociale determinatie wel de relatie van respect en eerbiediging opbrengen ? Kan men voorbij aan een aantal feitelijke verschillen, zelfs al doet men een poging om die expliciet te erkennen ? De radicale conclusie is dat de armen zelf het lot in eigen handen moeten nemen. Maar is dit wel mogelijk ? In welke mate zijn ze nu juist kansarm ? Hoe kunnen maatschappelijke werkers in het algemeen en rechtsgevers in het bijzonder bijdragen tot een maatschappelijk aanvaardbare oplossing zonder zich betuttelend, bevoogdend of disciplinerend op te stellen ? Vervolgens besprak Jan Vranken van het Centrum voor Sociaal Beleid historische en hedendaagse bestaansvormen van armoede. Hij bracht een inventaris van hoe over armoede werd en wordt gedacht en welke vormen van beleid men daartegenover stelde. Jacques Fierens

(UCL) sprak over de verschillende generaties van mensenrechten. De sociaal-economische en informatieve mensenrechten moeten nog beter ontwikkeld en vooral in praktijk worden omgezet. Jan Servaes (K.U. Nijmegen) ging verder in op het informatierecht. Hij bekritiseerde vooral enkele stellingen van C. Hamelink (Institute of Social Studies - Den Haag).

In de namiddag kwam de discussie in de werkgroepen los na eerst toch nog fors te zijn ingeleid door specialisten. Zes werkgroepen bekeken in parallelle sessies deelproblemen van de armoedeproblematiek : armoede en huisvesting (B. Hubeau, UIA), armoede en daklozen (W. Depreeuw, KUL), overheid en armoede (J. Vranken, UFSIA), armoede en verbruikskrediet (M. Lambrechts, HBK-Spaarbank), armoede en vreemdelingen (H. Verschueren, EHL), armoede en rechtshulp (C. Van Huffel, advocaat).

Wij woonden eerst de werkzaamheden van de werkgroep armoede en overheid bij. Jan Vranken schetste de activiteit van de verschillende beleidsniveaus en de evolutie in de concepties op de armoedeproblematiek, zoals die tot uiting komen in het beleid. In de zaal ontstond een discussie over de vraag hoe kritisch dit beleid moet bekeken worden en welke opstelling men ertegen moet innemen. Een tweede informatieve sessie over armoede en verbruikerskrediet werd ingeleid door M. Lambrechts. Uitgebreid werd ingegaan op de evolutie van het verbruikerskrediet en de groep die daardoor in moeilijkheden komt. In feite gaat het hier om een andere groep dan de eigenlijke generatie-armen die altijd al kansarm aan de rand van de maatschappij hebben geleefd. Maar het is niet onvoorstelbaar dat een deel van de nieuwe groep de rangen van de generatie-armen vervoegt. Lambrechts pleit voor wettelijke maatregelen die de kredietnemer tegen misbruiken, maar ook tegen zichzelf moeten beschermen. Hierbij valt hij dan terug op de vraag van inleider van de studiedag Tanghe hoe paternalistisch het recht zich mag opstellen ten overstaan van haar 'onderhorigen'.

In een slotbeschouwing pleitte F. Rigaux (UCL) voor een bredere opvatting van het moreel recht. Hij besprak daarbij het conflict tussen vrijheid en gelijkheid en de rol van eigendomsverhoudingen. Rector Van Houtte (UFSIA) sloot de studiedag als goed socioloog af met de vraag toch ook de feitelijke werking van het recht adequaat te bestuderen, zonder zich daarom beleidsonderdanig op te stellen.

F. Tanghe bundelde een uitgewerkte versie van enige referaten in het Tegenspraak-Cahier 9 (Kluwer).

R. STALLAERTS

3. Van jeugdbeschermingsrecht naar jeugdrecht ? (colloquium op 20 december 1990, Rijksuniversiteit te Gent).

Op 20 december 1990 vond te Gent in de aula van de Rijksuniversiteit een internationaal colloquium plaats gewijd aan de rechtspositie van de minderjarige in onze samenleving.

In zijn inleidend woord onderstreepte de decaan van de Rechtsfaculteit, prof. P. Ghysbrecht, het belang van het thema, nu aan het einde van de twintigste eeuw alle ogen met belangstelling gericht worden op het kind en zijn wereld.

Prof. J. Gerlo (R.U.G.) verduidelijkte dat de bijdragen die in de voormiddag zouden worden gebracht, de weerslag vormden van de bevindingen van het fundamenteel onderzoek dat, met de steun van het N.F.W.O., gedurende vier jaren werd verricht aan de Rijksuniversiteit Gent en aan de Vrije Universiteit Brussel. Daarbij werd aan de hand van een rechtsvergelijkende benadering van de rechtspositie van minderjarigen nagegaan in hoeverre in de ons omringende landen oriënteringspunten konden worden gevonden bij het formuleren van de basisconcepten van een nieuw jeugdrecht.

A. Wylleman, die als deeltijds navorser verbonden aan het Seminarie voor Familierecht van de R.U.G. vooral de burgerlijke rechtspositie van de minderjarige bestudeerde, gaf een overzicht van de verschillende modellen van regeling van het rechtsstatuut van de minderjarige. Na evaluatie van de modellen (de principiële handelingsonbekwaamheid van de minderjarige, de handelingsonbekwaamheid met trapsgewijze juridische groei naar complete handelingsbekwaamheid, de principiële handelingsbekwaamheid van de minderjarige en de principiële handelsbekwaamheid met specifieke voorzieningen voor minderjarigen) lichtte zij een persoonlijk wijzigingsvoorstel toe.

D. Ballet maakte vanuit zijn bevindingen als deeltijds navorser verbonden aan de School voor Criminologische Wetenschappen duidelijk hoe het begrip 'strafrechtelijke verantwoordelijkheid' van de minderjarige een centrale notie uitmaakt bij de ontwikkeling van basisconcepten voor een vernieuwd jeugdrecht. De door hem onderscheiden strafrechtstheoretische modellen van strafrechtelijke verantwoordelijkheid gaan van een principieel onderscheid tussen minder- en meerderjarigen over een al dan niet principieel onderscheid met afwijkingen tot een algehele gelijkstelling van minderjarigen en volwassenen. Ook werden een aantal alternatieve modellen belicht. Benadrukt werd dat de strafrechtelijke positie van de minderjarige dient overeen te stemmen met zijn rechtspositie in alle rechtsdomeinen.

Uitgaande van de twee voorgaande uiteenzettingen en aan de hand van een korte zoektocht doorheen het recht besloot prof. E. Verhellen de voormiddag met de vaststelling dat wij de laatste decennia, ook in het recht, geconfronteerd worden met een zich zeer snel wijzigend kindbeeld. Op alle mogelijke niveaus en terreinen van het recht worden inspanningen geleverd om het kind terug te erkennen als volwaardige partner in de samenleving. Daarbij meende de spreker bij de beleidsmakers een evolutie in de richting van een pro-actief beleid te kunnen ontwaren.

Na de inleidende voordrachten in plenumvergadering werden de bevindingen van het onderzoek in drie sectievergaderingen geconfronteerd met buitenlandse ervaringen.

In de sectie 'De minderjarige en het burgerlijk recht' lichtte prof. W. Strätz (Universität Konstanz) de burgerlijke rechtspositie van het Westduitse kind toe. M. Bryan (Queen Mary College, University of London) schetste de onzekere situatie die in zijn rechtssysteem op het vlak van de handelingsbekwaamheid van de minderjarige is ontstaan door de Gillick-case. Prof. W. Hammerstein-Schoonderwoerd (Katholieke Universiteit Nijmegen) bracht als een van de eerste verdedigers van het model van de principiële handelingsbekwaamheid van minderjarigen heel wat argumenten ter verdediging van dit model naar voren.

In de sectie 'De minderjarige en het strafrecht' verdedigde prof. M. Van De Kerckhove (Facultés universitaires Saint-Louis, Brussel) zijn stelling dat het jeugdrecht steeds tussen vier interventiemodellen kan gesitueerd worden : het

strafmodel, het beschermingsmodel, het 'herstel'-model en het verzoeningsmodel. In zijn bijdrage trachtte dr. T.H.J.G. Van Sloun (Universiteit Amsterdam) vanuit een systeemtheoretische benaderingswijze van het jeugdstrafrecht een nieuwe denkrichting met betrekking tot een mogelijke toekomst van het jeugdstrafrecht ingang te doen vinden. Het huidige Duitse jeugdstrafrecht en zijn ontwikkelingsperspectieven werden toegelicht door prof. F. Dünkel en dr. M. Merigeau (Max Planck Institut Freiburg).

In de derde sectie 'Van jeugdbeschermingsrecht naar rechten van het kind' schetste prof. M. De Langen (Universiteit Amsterdam) hoe deze evolutie zich voordeed in Nederland. Mr. J.P. Rosenczveig (Institut de l'enfance et de la famille, Paris) benadrukte dat voor de verwezenlijking van de volle erkenning van rechten van kinderen van het recht alleen niet alles kan worden verwacht, maar dat vooral de impact van het beleid mede belangrijk is. In hun bijdrage toetsten drs. G. Cappelaere en prof. E. Verhellen (R.U.G.) de thans voorziene Bijzondere Jeugdbijstand in Vlaanderen aan de realisatie van het recht van elke burger op maatschappelijke dienstverlening. Centraal was daarbij de vraag waarom een apart kader noodzakelijk was, nu met verwijzing naar de mogelijke werking van het O.C.M.W. op dit terrein alle garanties in wet en infrastructuur aanwezig waren.

In zijn besluit drukte prof. C. Eliaerts (V.U.B.) de hoop uit dat wetenschap, beleid en praktijk elkaar in de toekomst beter en sneller zullen vinden om te blijven werken aan de rechtspositie van het kind.

Naar aanleiding van het internationaal colloquium werd door Kluwer Rechtswetenschappen een boek uitgegeven *Van jeugdbeschermingsrecht naar jeugdrecht ?*, dat de bijdragen van de respectieve sprekers omvat.

A. WYLLEMAN

4. George Sarton medaille voor André Leguebe (10 januari 1991, Rijksuniversiteit te Gent).

Naar jaarlijkse gewoonte werden ook dit jaar door het Sarton Comité de Sarton medailles toegekend aan wetenschappers die zich verdienstelijk hebben gemaakt op het vlak van de geschiedenis van de wetenschappen.

De toekenning van de Sarton leerstoelhouder en de Sarton medaillehouders is een initiatief van het Sarton Comité. Hierin zijn diverse faculteiten van de Rijksuniversiteit Gent vertegenwoordigd. Op 29 november 1990 werd prof. dr. R. Feenstra als Sarton leerstoelhouder voor dit academiejaar gehuldigd en op 10 januari jongstleden ontving André Leguebe de Sarton medaille voor zijn verdienstelijk werk binnen het domein van de geschiedenis van de antropologie.

André Leguebe (1924, Pecq - Henegouwen) studeerde biochemie aan de Université Libre de Bruxelles. Hij behaalde in 1975 de graad van doctor maxima cum laude met de verhandeling *Etude anthropologique de la pigmentation cutanée*. Sinds 1956 was hij werkzaam bij dr. Twiesselmans aan het Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique. De wetenschappelijke interesse van dr. Leguebe richtte zich vooral naar de frequentie van bloedgroepen, de genetica van somatische elementen, de classificatie van mensenrassen, de variatie in structuur van het proteïnenserum en van iso-enzymen, onderzoek bij tweelingen en de pigmentatie bij de menselijke huid. Zijn bibliografie bestaat uit meer dan 150 titels. In 1975 ontving hij de prijs Paul

Broca van de Société d'Anthropologie de Paris. Hij is tevens houder van de 'prix Jean Servaes Stas' van de Académie Royale de Belgique. Dr. Leguebe is een van die uitzonderingen die de moed en de tijd vonden om zich te ontfermen over de geschiedenis van hun geliefde discipline. Zijn aandacht ging ondermeer naar de 17de eeuwse naturalist Edw. Tyson (1651-1708) en diens boek *Orang outang sive homo sylvestris*, dat kan worden beschouwd als de basis van de vergelijkende primatologische studie. Dr. A. Leguebe gaf naar aanleiding van de uitreiking van de Sarton medaille een lezing met als titel 'De la paléontologie humaine à la paléanthropologie'.

Overige medaillehouders voor dit jaar zijn dr. P. De Win (R.U.G., Gent) die een lezing gaf op 14 februari over de schandstraffen in de Zuidelijke Nederlanden en België, prof. dr. F. Van Camp (R.U.C.A., Antwerpen) die op 28 februari het had over de 'Mechanica vóór Galileo' en prof. dr. J. Sebestik (Sorbonne, Paris) die op 14 maart een reflectie bracht over de geschiedenis van de techniek in Europa.

H. TERRYN

5. 'Second European Congress of Psychology' (8 tot 12 juli 1991, Budapest).

Het 'Second European Congress of Psychology' wordt georganiseerd door de 'European Federation of Professional Psychologists' Associations' in samenwerking met de 'Hungarian Psychological Association'. Het wetenschappelijk programma met invited lectures, symposia, poster workshops heeft als centraal thema : 'Cultural diversity and integration as a topic and/or process in psychology'.

De Rijksuniversiteit Gent neemt actief deel aan dit congres door de organisatie van twee symposia en door het naar voor brengen van individuele papers op deze symposia. Prof. Rita Claes (verbonden aan het Seminarie en Laboratorium voor Sociopsychologie van het Bedrijfsleven en voor Testontwikkeling) organiseert in samenwerking met prof. Ruiz Quintanilla (Cornell University U.S.A.) een symposium rond 'The work socialization of youth in eight countries'; en in samenwerking met prof. Hornowska (University of Poznan Polen) een symposium rond 'Life roles and values in international perspective'. Verder is R. Claes co-auteur van twee papers op het eerstgenoemde symposium en van een paper op het tweede symposium. Prof. Pol Coetsier (directeur-diensthoofd van bovengenoemd seminarie) geeft op dit congres een paper over 'The meaning of working and salient life roles and values : findings of two majors international studies compared' en een tweede over 'Work entry patterns of career starters in two professions'.

Geïnteresseerden kunnen verdere informatie omtrent dit congres verkrijgen bij prof. dr. G. Hunyady, Chair Scientific Committee, 'Second European Congress of Psychology', H-1378 P.O. Box, Budapest Izabella u.46, Hongarije.

Als satelliet activiteit bij dit congres gaat op 6 en 7 juli 1991 de '7th Plenary meeting' door van het 'Work socialization of youth international research team', waarvan de professoren Coetsier en Claes de internationale coördinatoren zijn.

6. 9de Wereldcongres voor Medisch Recht (18-22 augustus 1991, Rijksuniversiteit te Gent).

Het 9de Wereldcongres voor Medisch Recht zal plaatshebben van 18 tot 22 augustus 1991 aan de Rijksuniversiteit te Gent. Belangrijke thema's staan op het programma : gezondheidszorg; zelfdetermineringsrecht van de zieke; rechten, plichten en bevoegdheden van zorgenverstrekkers; aansprakelijkheid (met bijzondere aandacht voor nieuwe stellingen en wetgevingen ter zake); gezondheidspolitiek; AIDS en andere overdraagbare ziekten; verzekeringswezen; beroepsgeheim; medisch dossier; specifieke problemen rond begin en einde van het menselijke leven (passieve en actieve euthanasie, levenstestament); procreatie; wetenschappelijke experimentatie; transplantatie; internationale samenwerking op het gebied van gezondheidsvoorzieningen.

Specialisten behorend tot verschillende disciplines en afkomstig uit alle werelddelen hebben hun medewerking reeds toegezegd en rapporten ingestuurd.

Voorlopige programma's met inschrijvingsformulier, en nadere inlichtingen kunnen bekomen worden Apotheekstraat 5, 9000 Gent (tel. 091/25.31.16).